

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

De nominibus eoru[m] qui ad fide[m] deficiunt ca.vii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Liber Tertius

At fides et spes vertent in aliis. Spes in res, fides in scientia. Rursus
deo id ita fieri posse, sicut fieri posse piscium, ut ex imperfecto semine
corpuscule arborum surgat tanta pueritas, quanta est in quercu, acere et
populo, et id genus aliarum arborum, quereus, acer, populus, vel si hoc non
placet, sicut fieri potest, ut ex visu, quod est brutis communis et homini ge-
neret prudentiam, sine qua non consistit humana societas.

**¶ Quod potius dicenda est spes in charitate
transire quam in rem. ¶ Ca. vi.**

Quod autem diximus spem in rem transmutam, secundum alios quidem id
dictum est, ego enim rectius dici arbitror transmutam spem in chari-
tatem, nam sicut si a fide remas obscuritatem, scientia remanet, sic si a spe
possessio tollas respectum, charitas resultabit, et sicut in elementis se-
cundum Aristotelem, transmutatio est inter ea facilior, quam symboli, id est com-
munis qualitatis habent coniugium, ut inter ignem et aerem, quia una qualitas
remanere non fit in transitu tanta mutatio, Sic et in harum virtutum me-
tamorphosi, tanto est transfigurationis maior facilitas, quanto est earum
strictior affinitas. Sunt etiam qui dicant succedere spei tentio, scilicet ea
tentio cum non manu sit sed voluntatis, nil aliud esse potest quam amor
charitatis. Qui autem dicunt spei res succedere, per rem nihil aliud intelli-
gere possunt, pro rei diu et eatenus desiderate, quatenus absens fuit, nouam
presentiam, atque tentioem, atque ita secundum et naturam et aliorum opinio-
nes constat spem transire in charitatem. Sciendum autem virtutum quas-
dam esse, quibus imperfectionis nil annectitur, ut sapientia, prudentia, cha-
ritas, has etiam Deo tribuimus, quasdam esse natura imperfectas, ut spes, fi-
des, et ipsa (quas te adhortamur) patientia, et hec quidem sicut a dei natu-
ra sunt alienae, sic naturae humanae in hac mortalitate sunt necessariae.

¶ De nominibus eorum quae a fide deficiunt ¶ Ca. vii.

Quia ad fidei nostrae lucem nunquam venerunt Latini infideles Eth-
nici, id est gentes Graece nuncupantur ΕΘΝΟΙ enim gentes signi-
ficat. Dicitur et pagani hoc est rustici, quia non spiritu renati sicut Christiani
sunt, sed in ea, qua geniti sunt rusticitate se permanserunt. Machometus

Liber Tertius

iste qui Africā, Aegyptuz, Arabiā & Syriā inhabitāt stulticiā
eorū, indicante vocabulo Morū noīantur, qui em̄ dicit̄ $\mu\omega\pi\omicron\sigma$ a
græcis dicit̄ Nabal ab Hebræis fatuus a nobis. Nec putet quis eos
Moros, q̄ ex Mauritania sint vel venerint. vt Morus p̄ Mau-
rus sicut plostruz pro plaustruz p̄ferat. Nachomet⁹ enim Araba
fuit, Mauri at̄ vltias Africę occidentalis oras e regione ad Hispa-
nos inhabitāt. Notabile certe, et a curiositate hūana non p̄tereun-
duz forsità & mysterio carere nō existimāduz, q̄ tres maximī legūla-
tores et illustrissimī auctores triuz religionū, q̄ totuz terraz orbes oc-
cuparūt, in trib⁹ mundi partib⁹ sibi vicinis, imo cōfinibus atq; p̄tinu-
is, et in medio terre habitabil⁹ constitutis, hoc ē Assyria, Arabia, et
Aegyptus fuerint p̄creati. fuit em̄ Chrius Assyri⁹, Nachometus
Arabs, Moses Aegypti⁹, Sed hec dissimulāda sunt ad p̄ns⁹ neq;
em̄ suppetit nūc oculū nobis ad cōiectāduz. Qui de rebus fidei recte
sentiūt, catholici vniuersales vocātur. Nā fides nr̄a nō sicut lex ve-
t⁹, solis Israelitis vniueriti vel natiōi, sed ḡnāliter data ē vniuersis
qui post fides susceperūt de necessarijs ad salutē p̄tiz recte, partī pra-
ue sentiūt, heretici hoc ē sectatores appellātur $\alpha\pi\epsilon\sigma\tau\omicron\iota\sigma$ nanq; sec-
ta appellat̄, qui poenit⁹ a suscepta fide defecerint Apostate. i. rebella-
les vocant̄, naz $\alpha\pi\omicron\sigma\tau\alpha\sigma\iota\sigma$ rebellio interpretat̄. Et quēadmo-
duz Christiania Chri⁹, quā appellationez viuētibus adhuc aplis p̄-
mū Antiochię factā narrat Lucas in actis ap̄loz, sic & Iudei a iu-
dais̄ vocati, a q̄ descēdit trib⁹ regia, & inter duodecim magi honorata
dicti sūt et̄ā Hebræi, & hec cognōiatio lōge vetustior p̄fuit, vt aliq;
volūt ab Heber, in cui⁹ familia, q̄ est linguaz facta cōfusio in Ba-
bilone, r̄māsisse fertur lingua p̄mitina, q̄ ab eo dicta ē Hebræa, v̄l vt
aliū sentiūt ab Aheber, q̄d interpretat̄ trāsīt⁹. Trāsīuit em̄ Abrahā
monit⁹ a Deo ex Mesopotamia ad Chananeoz terrā, q̄ cuz veniss̄
vocat⁹ est Hebræus, hoc est trāsīens et aduēticius, et hoc fuisse vidēt
omē et quoddā p̄sagiū futuroz, Hebræi em̄ septennero (vt sacre
testant̄ historie) de sedib⁹ suis trāsīati, de gente in gentes trāsīgrat

Libert Tertius

runt vt tãdez eozuz lex vt tale cognomẽ futuruz intuebat, moresue gentis instabilis et trãsitoria trãsmit in nostram, plura antez de his subijcerem, nisi scirem te Christianissimuz, et sacre scripture fieri in dies magis studiosuz, in ea. n. oia q̄ ad salutez et ad beatitudinẽ pertinet videre facillimum.

De causis fidei

Caput viij.

REdeam⁹ ad tria, q̄bus fidez fieri supra iam diximus, ea sunt sermo, miraculum, inspiratio. Per sermones et miraculuz sine inspiratione neminem ad fidez venisse cognouim⁹, per inspirationem et sermonem sine miraculis, et cum miraculis credere q̄ plurimum. Sermo quid credas explanat: Miraculũ facit vt audiens aduertat, sermoni etiã astipulatur, et dicta confirmat, inspiratio vero assensuz inclinãt. Ergo fidei materia (vt omne genus causarum attingã, quaz in ij. libro de Phisico auditu memit Aristoteles) circa quã sunt credẽda, in qua est intellect⁹. Materia em̄ triplex, in qua, circa quã, et ex qua. Sed de tertia nihil ad presens, illa em̄ solozũ est eorum. Forma inducẽda ipsa e fides, nã forma est fides materiae dispositio ideo non necessaria, qz potest ab agente suppleri est miraculum agens Deus, actio inspiratio, assensus introductio, finis beatitudo. Assensus aut duplex, et quo intellectus fo, et quo voluntas bono assentitur, inspiratio intellectui primuz veritatez, mox voluntati ondit bonitatez, nã vtriusqz species lucet in credẽdis. Primus assensus est fidei secundus magis charitatis et spei

De vi et natura miraculorum.

Ca. ix.

Quodologozũ quidam doctissimi atqz clarissimi subtilissimis disputatiõibus quesierunt, an p̄ Christi miracula, pbatu sit possibile euz fuisse Deũ et Mesia, in antiqua lege pmissuz, sunt qui affirmet, sunt et qui neget. Ego autem (vt paucis expedia) in eorum qui negat (hoc e Berardi Bononiẽ. et Pauli Perusini ordi mei) sniaz vado. Si. n. per miracula id pbaret, iaz nõ crederet, sed id nobis credendum pponitur. Adde qz cum non constiterit qua virtute